

**Одеська обласна
універсальна наукова
бібліотека ім. М. Грушевського
Відділ інформації з питань
культури, мистецтва
та зв'язків з громадськістю**

На допомогу бібліотекарям

Бібліотеки Одещини на сторінках преси

ДАЙДЖЕСТ

Випуск 4(60)

**Одеса
2018**

БІБЛІОТЕКИ Одещини на сторінках преси : дайджест / Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського ; від. інформації з питань культури, мистецтва та зв'язків з громадськістю ; [підгот. Ж. О. Карпінська ; комп'ют. набір. О. М. Ласкевич ; ред. Ж. О. Карпінська ; худож. оформ. О. М. Ласкевич ; відп. за вип. О. А. Булгакова]. – Одеса, 2018. –

Вип. 4 (60). – 2018. – 12 с. ; 15×21. – (На допомогу бібліотекарям). – 40 прим. : б.ц.

Дайджест складається з трьох частин:

перша частина вміщує повнотекстові статті з досвіду роботи бібліотек м. Одеси та області у IV кварталі 2017 р.,

друга – анотовані статті, третя – анотовані статті, що не були представлені у попередніх дайджестах.

Також дайджест містить перелік видань, які були використані у випуску.

Періодичність видання: щоквартально.

Ксерокс ОУНБ.
Зам. № 6 від 30.01.2018
Тираж 40 прим.

I. ПОВНОТЕКСТОВІ СТАТТІ З ДОСВІДУ РОБОТИ БІБЛІОТЕК ОДЕЩИНИ у IV кварталі 2017 р.

Жовтень

Бердичевська А. Перші сторінки державності : [в ОУНБ ім. М. Грушевського проходив XXI обл. фестиваль укр. кн. пам'яті М. Грушевського за темою «Відродження української державності: 2017 рік – рік Української революції 1917-1921 років». Було презентовано пересувну вист. «Нам пора для України жити!», нові укр. книги, пройшло вручення премії «Лицар українського чину» одес. історикам] // Одес. вісті. – 2017. – 7 жовт. – С. 5.

Протягом двох днів, 28 і 29 вересня, в Одеській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М.С. Грушевського проходив XXI обласний фестиваль української книги пам'яті Михайла Грушевського.

Час обрали не випадково – саме 29 вересня виповнився 151 рік від дня народження визначного наукового і політичного діяча, справді великого українця Михайла Сергійовича Грушевського, чие ім'я сьогодні й носить бібліотека.

Тема фестивалю досить символічна і актуальна – «Відродження української державності: 2017 рік – рік Української революції 1917 – 1921 років». Тобто рівно століття назад, як відзначив у своєму виступі один із учасників заходу, «із стану селян-хліборобів українці перейшли у стан політичної нації».

...Простора, світла бібліотечна зала заповнюється людьми, переважно молоддю. Але, звичайно, фестиваль зацікавив і науковців, літераторів, журналістів... Тож перед офіційним відкриттям телевізійники намагаються взяти інтерв'ю у якомога більшої кількості гостей і господарів, час від часу зблискують спалахи фото і телекамер. Загальну увагу привертають експонати пересувної виставки «Нам пора для України жити!» від Одеського історико-краєзнавчого музею. Тут в історичних документах і світлинах відображено події столітньої давнини, розповіді про найактивніших їх учасників, зокрема й вихідців з Одеси.

Майданчик перед глядачами заповнює хор Одеського училища мистецтв і культури ім. К.Ф. Данькевича. Юні дівчата та хлопці з урочистими, серйозними обличчями за помахом руки диригента починають спів. І в залі всі встають. Звучать спершу державний, а потім духовний гімн України – молитва «Боже великий, єдиний, нам Україну храни»... В ті хвилини здавалося, що такого натхненного виконання я ще не чула. Виступ закінчився під бурхливі оплески.

Далі – офіційна частина. Вмикаючи «зелене світло» фестивалю, директорка бібліотеки Юліана Амельченко особливо наголосила:

- Грушевський – непересічна особистість в історії України. Його справедливо називають будівничим української державності. Мені дуже приємно, що сьогодні в цій залі так багато молодих людей, студентів, яким не байдужа наша історія і долі людей, що її творили...

В радянські часи бібліотека на Троїцькій, 49, носила ім'я В.І. Леніна. Зі здобуттям Україною незалежності заклад перейменували, давши йому ім'я М.С. Грушевського. Курйозність ситуації в тому, що Ленін робив усе, щоб Українська держава не відбулася, безжально потопив у крові першу українську революцію, одним із найвидатніших ідеологів і очільників якої був Михайло Сергійович Грушевський. І сьогодні, через сто років, бібліотека його імені – яскраве свідчення перемоги світоглядних ідей Грушевського над ідеями вітців радянської імперії.

Україна відбулася як держава, її визнає світ. І підвалини її свого часу закладав професор історії, організатор української науки, голова Центральної Ради (1917-1918 рр.) академік М.С. Грушевський, сформулювавши доктрину національно-територіальної автономії України. Його ідеї так заволоділи масами українців, що навіть після повної своєї перемоги більшовицький уряд був змушений визнати Україну, хай і залежною у Союзі РСР. А щоб українці, не дай Боже, не переймалися надалі звитягою справжньої незалежності, радянські ідеологи зробили все, аби стерти з пам'яті народу героїв визвольних змагань 1917-1921 рр. Для досягнення цієї мети не гребували ні репресіями, ні засланнями, ні вбивствами, ні голодоморами...

Цієї теми, зокрема, у своєму виступі торкнувся доктор історичних наук, професор кафедри історії України ОНУ ім. І.І. Мечникова Тарас Гончарук:

- Багато поколінь українців тривалий час вивчали лише історію більшовицької революції, хоча сам Ленін називав її «жовтневим переворотом». Про українську ж революцію в радянських підручниках навіть не згадувалося. Нині кожен школяр, готуючись до ЗНО, знає, що українська революція почалася 4 березня 1917 року, коли в Києві було створено Українську Центральну Раду, яка заочно обрала своїм керівником Михайла Сергійовича Грушевського. На той час він був на засланні в Сибіріську.

Цікаво, що того ж дня – 4 березня 1917 року – в Одесі було створено Український керівничий комітет на чолі з видатним юристом Сергієм Павловичем Шелухіним, згодом призначеним на посаду міністра юстиції Центральної Ради. В Одесі він мешкав на вулиці Пастера, 36. І сьогодні вирішується питання про встановлення меморіальної дошки на спомин про нього...

Розповідаючи про непересічний внесок М.С. Грушевського у розвиток української історичної науки, а це понад дві тисячі наукових праць (до того ж не

всі вціліли), Т. Гончарук згадав і майже анекдотичний випадок зі своїх студентських років:

- Один із третьокурсників запитав у викладача історії Української РСР: «Як ми можемо критикувати концепцію Грушевського, коли не читали жодної його праці?». Ситуація справді була безглузда: критику студенти проходили, а критикованих творів в очі не бачили.

Так було. Радянська пропаганда вкупі з репресивним апаратом працювала чітко та злагоджено, викорінюючи історичну пам'ять цілих народів, знищуючи будь-які, найневинніші прояви "інакомислія". Інакше як спровоковане божевілля сьогодні не сприймається масовий психоз під час гоніння на чимось незручних для влади митців, науковців, літераторів, коли мільйони людей ставили свої підписи під листами типу: «творю не читав, але автору засуджую»...

Коли тоталітарна влада так боялася окремих людей, що нацьковувала на них весь народ, то що вже говорити про національно-визвольну революцію?! Вона просто жахала.

Доктор історичних наук, доцент кафедри історії України ОНУ ім. І.І. Мечникова Тарас Вінцовський вважає, що «найкраще, найлаконічніше і найгучніше» пояснив, що таке наша революція, американський професор Каліфорнійського університету: «Українська революція – це прагнення українців побудувати власну державу". А заступник директора з наукової роботи Одеського історико-краєзнавчого музею Юрій Слюсар, презентуючи пересувну виставку "нам пора для України жить!", зазначив:

- Революції завжди починаються з надії, з позитиву. Участь у них беруть різні люди, і лише час і історія здатні оцінити їхній внесок об'єктивно. Минуло сто років, а революція триває досі!

Сьогодні лише захоплення викликає те, як багато було зроблено для відновлення національного життя за тодішній надзвичайно короткий і дуже важкий період української державності. Ось лише кілька фактів: у листопаді 1017 року УЦР ухвалила III Універсал про свободу слова і друку; 14 листопада 1918 р. гетьман Павло Скоропадський затвердив законопроект про заснування Української академії наук (до речі, саме гетьманський уряд заснував Одеський політехнічний інститут); у січні 1919 року ухвалено Закон Директорії УНР про державну мову; були створені і діяли Українське Пресове Бюро, Бюро преси та Українського телеграфного товариства. І це лише невеликий перелік зробленого в царині комунікацій, науки і освіти.

- Один із найвидатніших учасників революції письменник Володимир Винниченко у 1920 році, вже перебуваючи у Відні в еміграції, розпочав роботу над своїми знаменитими спогадами «Відродження нації», які згодом вийшли в трьох томах, - розповів Т. Вінцовський. – І в першому з них він написав: «Ми

творили історію з нічого». Маючи на увазі, що протягом багатьох століть в Україні не існувало власної держави, а її землі перебували у складі інших держав, у тому числі двох імперій – Російської та Австро-Угорської...

Саме завдячуючи зв'язі лідерів української революції багатомільйонна етнічна спільнота, народ, який представляв майже не відому Європі країну, таку собі терру інкогніту, навесні 1917 року несподівано постала на руїнах Російської імперії і заявила: «Я – Україна», і наше завдання – її зберегти.

...В рамках фестивалю відбулася низка презентацій нових українських книжок, виставок, диспутів, виступів митців, журналістів. Голова Українського клубу Наталя Чайрук і редактор газети "Чорноморські новини" Іван Мельник вручили одеським історикам премії "Лицар українського чину" за наукові досягнення.

Залишається лише поділитися "таємницею", яку мені відкрила заступниця директора бібліотеки з наукової роботи Ольга Булгакова:

В нашій залі пароль для Wi-Fi = це день народження Михайла Грушевського. Не знаєш дати – до мережі не підключишся. Такий от симбіоз історії та сучасності.

А що? Актуально.

Грудень

Друзья, прекрасен наш союз! : [о клубах, которыми стали для пожилых людей практически все фил. гор. ЦБС для взрослых. Подробно] // Одес. вестник. – 2017. – 2 дек. – С. 10.

Уютными клубами для пожилых людей стали практически все филиалы городской Центральной библиотечной системы для взрослых. Успешно сотрудничает с Университетами третьего возраста Суворовского и Малиновского районов Центральная городская библиотека имени И. Франко. Благодаря ее сотрудникам появился в университетском расписании факультет краеведения. И многие почтенные студенты стали не только постоянными читателями отдела, посвященного истории родного края, но и увлеченными участниками подготовки занятий, превращающихся в интереснейшие экскурсии по Одессине.

Программы литературной гостиной пенсионеры зачастую готовят вместе с молодыми читателями. Старшее поколение делится с молодежью своим опытом и знаниями. А затем с помощью сотрудников информационно-технического отдела библиотеки сами постигают новую для них науку – азы компьютерной грамотности, пользования Интернетом.

Клуб для пожилых людей «Теплый дом» не один год работает на базе библиотеки-филиала № 32. Девизом его стала слегка измененная пушкинская

строка «Друзья, прекрасен наш союз!». Разработаны устав клуба и логотип – круг взявшихся за руки друзей. Здесь обсуждают прочитанные книги и знакомятся с новыми литературными именами, пишут и читают стихи, поют бардовские песни и цыганские романсы, разыгрывают театральные миниатюры и выпускают стенгазеты, делятся секретами вязания и цветоводства. И, конечно, все вместе отмечают праздники, дни рождения, юбилеи, да и просто отдыхают за чашкой ароматного чая. Нередко приходят сюда в гости школьники, подготовив для радушных хозяев музыкально-литературные программы. А 1 октября здесь все вместе празднуют Международный день пожилых людей. В библиотечной гостиной накрываются столы, звучат музыка, песни, высокая поэзия. О здоровом образе жизни для пожилых людей рассказывает книжная выставка «Возраст здоровью не помеха» – здесь можно получить информацию о здоровом питании, физической культуре, фитотерапии... В этом году День пожилых людей отпраздновали в формате кулинарного фестиваля, дав ему аппетитное название «Гурмания». Посвящен он был кухням народов мира. Традиции украинской, еврейской, арабской, турецкой, индийской национальных кухонь информативно и очень вкусно презентовали специалисты библиотеки и ее читатели.

Творческий клуб «Вдохновение» создан в библиотеке-филиале № 7, недавно открывшейся после капитального ремонта. Он стал творческой мастерской для поэтов, большинству из которых перевалило за шестьдесят. Многие из них – лауреаты Всеукраинского конкурса «Возрождение поэзии» 2016 – 2017 годов. А зарегистрироваться на сайте фестиваля, подготовить нужные для участия в нем документы помогли конкурсантам сотрудники библиотеки.

Как видите, жизнь продолжает быть полноценной и творчески насыщенной, даже если вы перешли пенсионный порог. «И старость полна наслаждений, если только уметь ею пользоваться», – постиг века назад философ-стоик Луций Анней Сенека. Пожалуй, он таки прав?

II. ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ ОДЕЩИНИ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕК у IV кварталі 2016 р.

Жовтень

Кракалія Р. Історію Батьківщини осягати з дитинства : [у дит. б-ці ім. Івана та Юрія Лип було проведено чергов. фахов. семінар співробітників Централіз. систем дит. б-к Одеси. На семінарі з лекцією виступав О. Музичко, доц. каф. історії України ОНУ ім. І.І. Мечникова] // Чорномор. новини. – 2017. – 26 жовт. – С. 3.

Литвинова В. Подарок научній бібліотеке : [во Всеукр. день б-к представителі Благотворит. фонда депутата горсовета Б. Баранського «За Одесу!» подарили ОННБ 4 сканера для оцифровки рідких видань] // Правда за Одесу. – 2017. – 9 окт. – С. 2.

"Мандрівка у книжковий світ" : [так називається захід у б-ці сел. Авангард Овідіоп. р-ну, де діти побували на позаклас. уроці "Золото добувають із землі, а знання – з книжок"] // Сучасний Авангард. – 2017. – 3 жовт. – С. 4.

Темнюк А. Щедрість багатогранного таланту : [в ОННБ відбулась урочиста зустріч "Щедрість багатогранного таланту В.Г. Рутківського" за участі самого письменника, лауреата багатьох літ. премій. У рамках заходу представлено кн.-ілюстрат. експозицію, що висвітлила життєвий та творч. шлях літератора] // Одес. вісті. – 2017. – 21 жовт. – С. 8.

Листопад

Бур'ян Л. Закоханий у вроду слів : [в ОННБ вийшла зб., присвячена життю і творчості видат. бібліографа, фольклориста, лексикографа М.Ф. Комарова. Обсяг зб. 500 с.] // Веч. Одесса. – 2017. – 14 нояб. – 192 сходинок. – С. 3.

Василяшко С. Від духовної дрімоти : [про зв'язок видат. укр. актора, реж., драматурга, співака М. Кропивницького з Одесою] // Одес. вісті. – 2017. – 18 листоп. – С. 8.

Вопрос "Как пройти в библиотеку?" для одесситов был и будет актуальным : [б-ка-фил. № 7 на ул. Ген. Бочарова открыта после кап. ремонта. Мэр города Г. Труханов отмечает, что за последние 2 года отремонтированы уже 5 б-к] // Одес. вестник. – 2017. – 4 нояб. – С. 1.

До книжки через... ретромобіль : [у рамках проекту "Бібліотека – територія креативних ідей" до Дня автомобіліста в ОННБ до кн.-ілюстрат. вист. "Сучасні технології та перспективи розвитку автомобільного транспорту" стало знайомство з яп. ретроавтомобілем Toyota Crown 1980 р. вип..] // Чорномор. новини. – 2017. – 2 листоп. – С. 3.

Петрова М. Бібліотекар : [більше 40 років працює у б-ці с. Прилиманське бібліотекар Т.В. Красницька. Тут працює клуб за інтересами, проводяться

презентації книжок, кн. вист., чимало інших заходів] //Сучасний Авангард. – 2017. – 14 листоп. – С. 4.

Томова, Т. Юбилей собрал друзей : [40 лет исполнилось б-ке № 21 на ул. Посмитного, 33. В празднике участвовали дир. ЦБС для детей Г. Лазарева, рук. театральной студии Л. Ковалева и др.] // Веч. Одесса. – 2 нояб. – С. 4.

Грудень

Арсеньева Т. В предлагаемых обстоятельствах : [о засл. работнике культуры Украины, дир. ЦГБС для детей Г.Я. Лазаревой, которая отметила своё 80-летие, 60-летие трудов. биографии и 53-летие служения на поприще дет. кн.] // Веч. Одесса. – 2017. – 12 дек. – С. 3.

Валентинова И. В библиотеке поселились герои из пластилина : [в чит. зале б-ки № 7 – выст. пластилинов. героев сказок, мультфильмов, создан. пенсионером, инж.-технологом А. Трачом. Здесь есть Кот Леопольд, Незнайка, Чиполлино, Карлсон и мн. др.] // На пенсии. – 2017. – 5 дек. – С. 4.

Васильева Е. Сказка снова спасена : [в б-ке № 23 был устроен необыч. праздник для детей. Здесь прошло театрализ. представление об отличиях между Св. Николаем и Дедом Морозом] // Веч. Одесса. – 2017. – 28 дек. – С. 4.

Димитриева Э. Десять книг, которые запомнились читателям в 2017 году : [по результатам блиц-опроса, который проводился в ЦБС для взрослых, это кн.: Д. Киз «Цветы для Элджернона»; Д. Рубиной «На солнечной стороне улицы»; Л. Костенко «Річка Геракліта»; С. Лойко «Аэропорт»; Л. Дашвара "Покров", И. Бабеля "Одесские рассказы", М. Метлицкой "Дневник свекрови"; С. Жадина "Ворошиловград"; Г.Г. Маркеса "Сто лет одиночества"; Л. Улицкой "Лестница Якова"] // Слово. – 2017. – 28 дек. – С. 10.

Калита О. Книги потрібно читати : [у ЦМБ м. Чорноморська відбулась зустріч із засновником і дир. вид-ва «Український пріоритет», письменником, лауреатом міжнар. премії ім. В. Стуса, премій ім. Бойченка, М. Островського, П. Куліша, М. Гоголя та Г. Сковороди В. Шовкошитним. На зустрічі були присутні письменники-одесити: О. Різників, Е. Леус, Г. Могильницька, А. Глушак. Сталось багато презентацій] // Чорномор. маяк. – 2017. – 13 дек. – С. 4.

Кракалія Р. Завжди знайдеться свій читач : [в ОУНБ ім. М. Грушевського пройшла зустріч з письменником зі Львова Б. Коломійчуком та презентація його книжок "Людвисар", "Таємниця Єви", ін. книг та найсвіжішого роману "Король болю"] // Чорномор. новини. – 2017. – 2 груд. – С. 4.

Кракалія Р. З книжками і про книжки : [в ОУНБ ім. М. Грушевського пройшла зустріч з письменником, дир. приват. вид-ва "Український пріоритет В. Шовкошитним, який з повагою відізвався про одес. авторів Е. Леус, А. Велику та ін., продемонстрував найсвіжішу одес. кн. вид-ва "Імена"] // Чорномор. новини. – 2017. – 2 груд. – С. 4.

Кузнецова С. Ни дня без Паустовского (послеюбилейные размышления) : [слова названия статьи – девиз ежеднев. работы б-ки-фил. № 2 им.

К. Паустовского, особенно в 2017 г., году 125-летия писателя. Это постоянн. кн. выст., где представлены произведения Паустовского и труды лауреатов лит. премии его имени; лит. встречи; работа по созданию музея мор. б-ки; создание клуба писателей-маринистов; сбор материалов для кн. "Морская Одесса" и др.] // Одес. вісті. – 2017. – 27 груд. – С. 6.

III. СТАТТІ, ЩО НЕ БУЛИ ПРЕДСТАВЛЕНІ У ПОПЕРЕДНІХ ДАЙДЖЕСТАХ

Ваханелова, Т. Бібліотеки сьогодні : [про роботу б-к Захарів. р-ну розповідає в.о. дир. КЗ «Захарівська ЦБС» Т. Ваханелова] // Новини Фрунзівщини. – 2017. – 30 верес. – С. 4.

Мельник, С. Бібліотекар – це стан душі : [про велику і плідну 20-річну роботу бібліотекаря б-ки с. О니лово Фрунзів. р-ну Н. Драчук] // Новини Фрунзівщини. – 2017. – 30 верес. – С. 4.

Швидка, А. Все життя присвятила бібліотеці : [про роботу Росіянів. сіл. б-ки Захарів. р-ну та її багатолітнього керівника В.Т. Чмир, яка має у своїй трудовій книжці тільки один запис] // Новини Фрунзівщини. – 2017. – 30 верес. – С. 4.

ВИДАННЯ, ЩО БУЛИ ВИКОРИСТАНІ У ВИПУСКУ

м. Одеса

Вечерня Одесса

На пенсії

Одесские известия

Одесский вестник

Слово

Фаворит удачі

Чорноморський маяк

Чорноморські новини

Райони області

Вісті Ананьївщини

Вперед (Роздільнянський р-н)

Наше время (Кілійський р-н)

Новини Фрунзівщини (Фрунзівський р-н)

Південна зоря (Біляївський р-н)

Татарбунарський вестник

ВПЕРЕД

Радіо-телевізійна районна служба

2015 рік

11 березня

Про оздоровлення та пильги

Благодійна діяльність

Відведення великого озарення відбувається, маючи у місті велику підготовку

Піротехніку під контроль

В

ХЛБОРОВ

Газета Любачівської районної ради

2015 рік

11 березня

Дорогі, любі жінки! Зі святом весни!

Вітаємо і нагадуємо!

Зі святом весни!

Вітаємо і нагадуємо!

НАДНІСТрянська правда

Газета Сторожівської районної ради та Івано-Франківської області

2015 рік

11 березня

Зі святом весни, любі жінки!

Вітаємо і нагадуємо!

Герої поранені

Вітаємо і нагадуємо!

Зі святом весни, любі жінки!

Вітаємо і нагадуємо!

ВІСТІ КОДИМЩИНИ

Газета Кодимської районної ради

2015 рік

11 березня

Новини

Вирішуються актуальні проблеми

Якщо будуть гроші

Занеми проти Росії

Місяць лютий

Вітаємо і нагадуємо!

Сучасний Авангард

Газета Авангардської селищної ради

2015 рік

11 березня

Спільно Можемо Творити

Вітаємо і нагадуємо!

Зустріч в воєннику

Вітаємо і нагадуємо!

ПРОМІНЬ

Газета Шумської районної ради та районної державної адміністрації Одеської області

2015 рік

11 березня

Василько знову став збройовим журналістом

Вітаємо і нагадуємо!